

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-74-145/(14)/13/BS

Warszawa, dn. 25 czerwca 2014 r.

DECYZJA DIH – 2 Nr 40/2014

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz art. 7 ust. 1 pkt 2, art. 12 ust. 1, art. 24 ust. 1, 4 i 5 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz. 1200 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki estru stanowiącego samoistne paliwo o numerze 1066/13/6249, niespełniającej wymagań jakościowych, zakończonej decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 6 lutego 2014 r. nr DIH-2 Nr 13/2014, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

W piśmie z dnia 24 lutego 2014 r. przedsiębiorca Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku (dalej: Przedsiębiorca lub Strona) złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 3 września 2013 r. na stacji paliw nr 786 w Międzyborzu, przy ul. Wrocławskiej 42, należącej do przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku, inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali do badań z partii estru stanowiącego samoistne paliwo, liczącej 3429 litrów, próbkę o numerze 1066/13/6249 i próbkę kontrolną o numerze 6053/13/6249 w ilości 4 i 1 litra każda, na podstawie protokołu pobrania próbek paliw nr 0022.

Następnie inspektorzy przekazali próbkę estru stanowiącego samoistne paliwo do akredytowanego, niezależnego laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, na podstawie protokołu przyjęcia próbki nr M/TA2/61/2013.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez ww. akredytowane, niezależne laboratorium (sprawozdanie z badań nr M/TA2/61/13) wykazały, że oferowany w dniu kontroli ester stanowiący samoistne paliwo (o numerze próbki 1066/13/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 18, poz. 98), zwanym dalej „rozporządzeniem”, z uwagi na zawyżoną zawartość zanieczyszczeń stałych, których wynik badania to – blokada sączka, z adnotacją laboratorium „Po przefiltrowaniu 540 cm³ próbki nastąpiła blokada sączka membranowego (przybliżony wynik zawartości zanieczyszczeń po przefiltrowaniu 540 cm³ wynosi 20 mg/kg)”, przy wymaganiach jakościowych max. 24 mg/kg.

W toku kontroli w dniu 12 września 2013 r., inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, poinformowali Stronę o wynikach badań próbki estru stanowiącego samoistne paliwo pobranego w dniu 3 września 2013 r. o numerze 1066/13/6249, przekazali egzemplarz sprawozdania z badań o numerze M/TA2/61/13 oraz poinformowali o możliwości złożenia wniosku o badanie próbki kontrolnej. Pismem z dnia 17 września 2013 r., Przedsiębiorca wniósł o zbadanie próbki kontrolnej nr 6053/13/6249.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie (protokół z badań nr 9C-951-13) wykazały, że oferowany w dniu kontroli ester stanowiący samoistne paliwo (o numerze próbki 6053/13/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 pkt 1 rozporządzenia, z uwagi na zawyżoną zawartość zanieczyszczeń stałych, których wynik badania to – zablokowany sączek, z adnotacją laboratorium „Po przesączeniu 240 ml próbki sączek został zablokowany (masa zanieczyszczeń po przefiltrowaniu tej objętości wynosi ok. 15 mg/kg). Do analizy użyto sączka membranowego o średnicy 47 mm.”, przy wymaganiach jakościowych max. 24 mg/kg.

Mając na względzie powyższe wyniki badań próbki i próbki kontrolnej, w trakcie których doszło do zablokowania sączka membranowego, Prezes UOKiK zwrócił się pismami z dnia 11 grudnia 2013 r. do Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie z prośbą o wyjaśnienie, czy fakt zablokowania sączka, świadczy o tym, że paliwo nie spełnia wymagań w zakresie parametru – zawartość zanieczyszczeń stałych.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mając na uwadze wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Instytut Nafty i Gazu w Krakowie, zgodnie z art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), pismem z dnia 3 stycznia 2014 r., powiadomił Przedsiębiorcę, jako stronę postępowania, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie dotyczącej ustalenia wysokości należności pieniężnej stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań estru stanowiącego samoistne

paliwo oraz zobowiązania przedsiębiorcy do jej uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych określonych w ustawie, Zarządzający zobowiązuje kontrolowanego, w drodze decyzji, do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Stosownie do przepisu art. 12 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, zarządzającym jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w dniu 6 lutego 2014 r. nr DIH-2 Nr 13/2014 zobowiązał Przedsiębiorcę do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego o numerze 1066/13/6249.

Pismem z dnia 24 lutego 2014 r. Strona złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Strona postępowania podnosi, iż w rozporządzeniu w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych wartość maksymalna dla parametru zawartość zanieczyszczeń określona jest na poziomie 24 mg/kg. Strona uważa, iż rozporządzenie w żaden sposób nie odnosi się do zjawiska blokady sącza membranowego – nie zalicza go do wyników badań, które oznaczałyby naruszenie norm jakościowych. Strona podnosi również, iż w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 kwietnia 2010 r. w sprawie metod badania jakości biopaliw ciekłych (Dz. U. 2010. 78. 520) nie ma informacji odnośnie tego zjawiska.

Pismem z dnia 4 marca 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powiadomił Przedsiębiorcę, o wszczęciu postępowania w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej zaskarżoną decyzją nr DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Pismem z dnia 2 kwietnia 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwrócił się do Komitetu Technicznego 222 ds. Przetworów Naftowych i Cieczy Eksploatacyjnych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym, z prośbą o wyjaśnienie następujących kwestii:

- czy fakt zablokowania sącza po przefiltrowaniu części próbki świadczy o tym, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie parametru - zawartość zanieczyszczeń stałych,

- czy dla określania jakości próbki istotna jest objętość próbki jaka została przefiltrowana do momentu zablokowania sącza,

- czy brak konieczności podania wartości zanieczyszczenia w momencie zablokowania sącza należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku podania tej wartości przez laboratorium nie ma ona żadnego znaczenia dla oceny samego badania.

Postanowieniem z dnia 26 marca 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 25 kwietnia 2014 r.

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 26 maja 2014 r.

Postanowieniem z dnia 23 maja 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 25 czerwca 2014 r.

Pismem z dnia 3 czerwca 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powiadomił Przedsiębiorcę, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził:

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeanalizowaniu materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności przedstawionych przez stronę argumentów, stwierdził, iż brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji zobowiązującej Przedsiębiorcę do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki estru stanowiącego samoistne paliwo.

Podstawą do zobowiązania Przedsiębiorcy do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki estru stanowiącego samoistne paliwo (o numerze nr 1066/13/6249), były wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie które wykazały, że oferowany w dniu kontroli tj. 3 września 2013 r. ester stanowiący samoistne paliwo (o numerze próbki 1066/13/6249) nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych, z uwagi na zawyżoną zawartość zanieczyszczeń stałych, których wynik badania to – blokada sącza, z adnotacją laboratorium „Po przefiltrowaniu 540 cm³ próbki nastąpiła blokada sącza membranowego (przybliżony wynik zawartości zanieczyszczeń po przefiltrowaniu 540 cm³ wynosi 20 mg/kg)”, przy wymaganiach jakościowych max. 24 mg/kg.

Odnosząc się do zarzutu Strony dotyczącego kwestii, iż rozporządzenie nie odnosi się do zjawiska blokady sącza membranowego – nie zalicza go do wyników badań, które oznaczałyby

naruszenie norm jakościowych także w rozporządzenie w sprawie metod badania jakości biopaliw ciekłych nie zawiera informacji odnośnie tego zjawiska, należy zważyć co następuje.

Jak wynika z art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw jeżeli badania wykazały, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych określonych w ustawie zarządzający zobowiązuje kontrolowanego, w drodze decyzji, do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań.

Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika, że do zadań laboratorium należy stwierdzenie, na podstawie wyników przeprowadzonych badań, czy badane paliwo spełnia wymagania jakościowe określone prawem, czy też ich nie spełnia. Okoliczność niespełnienia przez paliwo wymagań jakościowych wykazały badania przeprowadzone przez akredytowane laboratoria. W sprawozdaniu z badań nr M/TA2/61/13 oraz w sprawozdaniu nr 9C-951-13 znalazło się jednoznaczne stwierdzenie, iż paliwo nie spełnia wymagań. W nawiasie w laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie odnotowało, iż „Po przefiltrowaniu 540 cm³ próbki nastąpiła blokada sączka membranowego (przybliżony wynik zawartości zanieczyszczeń po przefiltrowaniu 540 cm³ wynosi 20 mg/kg)”, przy wymaganiach jakościowych max. 24 mg/kg. Natomiast laboratorium Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie odnotowało, że „Po przesączeniu 240 ml próbki sączek został zablokowany (masa zanieczyszczeń po przefiltrowaniu tej objętości wynosi ok. 15 mg/kg), a do analizy użyto sączka membranowego o średnicy 47 mm.”, przy wymaganiach jakościowych max. 24 mg/kg.

Pomimo tego Prezes UOKiK w dniu 11 grudnia 2013 r. zwrócił się z zapytaniem do Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie z prośbą o dokładne wyjaśnienie, czy fakt zablokowania sączka, świadczy o tym, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych.

Instytut Nafty i Gazu w Krakowie pismem z dnia 20 grudnia 2013 r. wyjaśnił, iż w przypadku dużej ilości zanieczyszczeń mechanicznych, ale również gdy zastosowano niewłaściwy surowiec lub proces technologiczny wytwarzania biopaliwa, bądź niekompatybilne dodatki, dochodzi do całkowitego zablokowania porów sączka membranowego, co uniemożliwia przesączenie całej objętości badanej próbki. Jako wynik takiego oznaczenia podało, że nastąpiła blokada sączka oraz objętość przesącza i średnicę użytego sączka membranowego. W takim wypadku, badana próbka nie spełnia wymagań jakościowych.

Natomiast laboratorium Polcargo International Sp. z o.o. w Szczecinie, w piśmie z dnia 19 grudnia 2013 r. wyjaśniło, iż blokada sączka w trakcie badania świadczy o tym, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie parametru zawartość zanieczyszczeń stałych. Zgodnie z metodą PN-EN 12662:2009/Ap1:2010 wynik przedstawia się jako ułamek masowy lub – w przypadku zablokowania – podaje się objętość przesącza gdy nastąpiło zablokowanie i średnicę stosowanego sączka membranowego. Na podstawie tych wyjaśnień Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przyjął, iż wyniki badań wykazały, że badane paliwo nie spełniało wymagań jakościowych.

W celu potwierdzenia interpretacji sformułowań użytych w wynikach badań zamieszczonych w sprawozdaniu z badań nr M/TA2/61/13 i protokole z badań nr 9C-951-13, pismem z dnia 2 kwietnia 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwrócił się do Komitetu Technicznego 222 ds. Przetworów Naftowych i Cieczy Eksploatacyjnych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym, z prośbą o stanowisko w tej kwestii. W piśmie Komitetu Technicznego 222 ds. Przetworów Naftowych i Cieczy Eksploatacyjnych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym z dnia 2 czerwca 2014 r. (sygn. TN-730-22/14), wyrażono następującą opinię:

- 1) W przypadku dużej ilości zanieczyszczeń mechanicznych, ale również gdy zastosowano niewłaściwy surowiec lub proces technologiczny wytwarzania biopaliwa, bądź niekompatybilne dodatki (dodatki przeciwzuzyciowe, biocydy, depresatory), dochodzi do całkowitego zablokowania porów sączka membranowego, co uniemożliwia przesączenie całej, przewidzianej procedurą badawczą, objętości badanej próbki. Wynik badania „blokady sączka”, bez względu na przyczynę jego powstania (ilość zanieczyszczeń czy ich charakter chemiczny np. polimerowy) świadczy o tym, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie parametru zawartość zanieczyszczeń stałych.
- 2) Podanie informacji dodatkowych: ilość przesączu w momencie zablokowania sączka i średnicy sączka, nie wpływa w najmniejszym stopniu na interpretację wyniku badania. Powyższe informacje mogą być pomocne w przypadku badań technologicznych.
- 3) Podanie przybliżonego wyniku oznaczania zawartości zanieczyszczeń, obliczonego w oparciu o przesączoną objętość paliwa, nie należy traktować jako wynik badania. Informacja podana w tym zakresie, może mieć na celu jedynie wskazanie, że blokada sączka membranowego nie była spowodowana głównie ilością zanieczyszczeń mechanicznych, ale przede wszystkim groźnymi dla eksploatacji, ze względu na charakter chemiczny, zanieczyszczeniami produktowymi (wynikającymi z zastosowania niewłaściwego surowca lub procesu technologicznego wytwarzania biopaliwa, bądź niekompatybilnych dodatków, tj. dodatki przeciwzuzyciowe, biocydy, depresatory).

Biorąc powyższe pod uwagę oraz zarzut Strony dotyczący kwestii, iż rozporządzenie nie odnosi się do zjawiska blokady sączka membranowego – nie zalicza go do wyników badań, które oznaczałyby naruszenie norm jakościowych, także w rozporządzeniu w sprawie metod badania jakości biopaliw ciekłych i nie zawiera informacji odnośnie tego zjawiska, należy wyjaśnić co następuje. Rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych wprawdzie nie posługuje się pojęciem „blokady sączka”, jednakże sam fakt takiej blokady świadczy już o niespełnieniu wymagań jakościowych przez badane biopaliwo, a tym samym powoduje brak możliwości wyrażenia wyników zawartości zanieczyszczeń stałych w liczbach i odniesienia jej do wymagań ww. rozporządzenia. Z powyższych względów zarzuty Strony, należy uznać za bezprzedmiotowe.

Odnosząc się do zarzutu Strony naruszenia art. 6 Kpa przy wydawaniu decyzji DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. należy zważyć co następuje.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał decyzję DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. na podstawie art. 24 ust. 1, 4 i 5 w związku z art. 12 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art.

3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa, ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach. Należy wyjaśnić, iż w sytuacji, gdy przeprowadzone badania wykazują, że paliwo spełnia wymagania jakościowe, koszt tych badań ponosi Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako zarządzający systemem monitorowania i kontrolowania jakości paliw, na podstawie umowy zawartej z akredytowanym laboratorium. W odmiennym stanie rzeczy, tj. gdy badania wykazują, że paliwo nie spełnia wymagań jakościowych, koszt badań ponosi kontrolowany Przedsiębiorca. Oznacza to, iż wydając decyzję DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów działał na podstawie jak i w granicach prawa. Z tego też względu zarzut Strony należy uznać za bezzasadny.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, po dokonaniu ponownej analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego oraz uwzględnieniu okoliczności wskazanych przez stronę w toku postępowania odwoławczego, że decyzja nr DIH-2 Nr 13/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. była prawidłowa, a tym samym brak jest podstaw do jej uchylenia.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Pouczenie:

Na decyzję, zgodnie z art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie.

Z up. PREZESA

Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymuje:

PKN ORLEN S.A., ul. Chemików 7, 09-411 Płock.

